

батьків. Відсутні будь-які прояви насильства та є достатні ресурси для їх запобігання. Дотримуються права і норми фізичної, психологічної, інформаційної та соціальної безпеки кожного учасника освітнього процесу.

Вдумливо та творчо педагоги закладу налагодили партнерську взаємодію між батьками та педагогічним колективом, використовуючи різні канали комунікації (соціальні мережі Viber, Telegram та електронні платформи Zoom, Google Meet, Google Classroom, Microsoft Teams) з метою надання інформаційно-освітніх та психолого-педагогічних послуг. Для батьків майбутніх першокласників працює «Школа майбутнього першокласника». Засідання школи проходять в дистанційному режимі. На сайті закладу та у Viber-групи розміщуються поради фахівців, консультації, тести тощо.

Отже, на прикладі вивченого досвіду роботи вихователя-методиста закладу дошкільної освіти (ясла-садок) № 33 «Гармонія» Біди Світлани ми переконалися: якість освітньо-виховного процесу закладу дошкільної освіти залежить від якості методичної роботи, яку організовує, контролює, аналізує та щоденно супроводжує вихователь-методист. У цьому закладі дійсно створений сучасний освітній простір: доступний, безпечний, розвивальний, який дає змогу ефективно використовувати потенціал різних моделей організації освітнього процесу із застосуванням сучасних технологій, освітніх програм та послуг, що відповідають особливостям розвитку всіх дітей дошкільного віку.

Список використаних джерел:

1. Закон України Про дошкільну освіту. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3788-20#Text>.
2. Богуш Алла. Методична робота в закладах дошкільної освіти: навч. посіб. Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2022. 200 с.

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЗАСОБІВ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ОСВІТИ ТА НАВЧАННЯ: ВІД ПОЕТАПНОЇ ТЕОРЕТИЧНОЇ ОБІЗНАНОСТІ ДО ПРАКТИКИ ВИКОРИСТАННЯ ВЧИТЕЛЕМ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Зоя ВЕЛИКА,

*учитель початкових класів Тишківського ліцею
Новомиргородської міської ради Новоукраїнського району
Кіровоградської області, учитель-методист*

Цифрова трансформація супроводжує процес функціонування сучасного інформаційного суспільства і породжує суспільний запит на сформованість умінь швидко орієнтуватися в інформаційному потоці. У контексті зазначеного вчителю початкових класів конче необхідно бути теоретично обізнаним з:

- інформатизацією освіти як з упорядкованою сукупністю взаємопов'язаних процесів, спрямованих на задоволення інформаційних,

телекомунікаційних та обчислювальних потреб, що пов'язані з можливостями методів і засобів інформаційних і комунікаційних технологій [1];

- інформаційно-комунікаційною інфраструктурою, якою визначаються можливості оперування відомостями (одержання, передавання, використання в освітньому процесі) та здійснення інформаційної комунікації [4];

- інформаційно-телекомунікаційними технологіями навчання, використання яких надає необмежені можливості для індивідуалізації та диференціації навчального процесу, а також для проєктування освітніх траєкторій розвитку учнів з використанням ментальних мап, хмар слів, спільних презентацій тощо [3];

- цифровими технологіями / інструментами, зокрема смарттехнологіями (інтерактивними смартдошками, Smart TV, смартфонами тощо), хмарними технологіями, Web Syndication, Second Life, геосервіси, технології Web 3.0 тощо; у цих технологіях для передачі інформації використовуються цифрові сигнали [2];

- технологіями доповненої та віртуальної реальності, проведенням віртуальних екскурсій тощо;

- інформаційно-цифровою компетентністю вчителя, якою передбачено використання цифрових технологій в освітньому процесі (як-от, презентації, комп'ютерні дидактичні ігри, інтерактивні вправи тощо) з метою підвищення в учнів мотивації до навчання та організації навчання на основі пізнавальних інтересів, дослідницької та пошукової діяльності [5].

За Т. Мієр, Л. Голодюк, С. Омельчуком, В. Савошем, Г. Бондаренком, Н. Руденко та Р. Шпіцею [1], інформаційно-телекомунікаційні технології включають в себе інформаційні та комунікаційні технології. Натомість комп'ютерні, мережні, цифрові та масмедійні цифрові технології – це технології, які забезпечують розширення технологічних характеристик інформаційних, комунікаційних та інформаційно-комунікаційних технологій у разі їх використання, або використовуються з певною метою як самодостатні засоби (рис. 1).

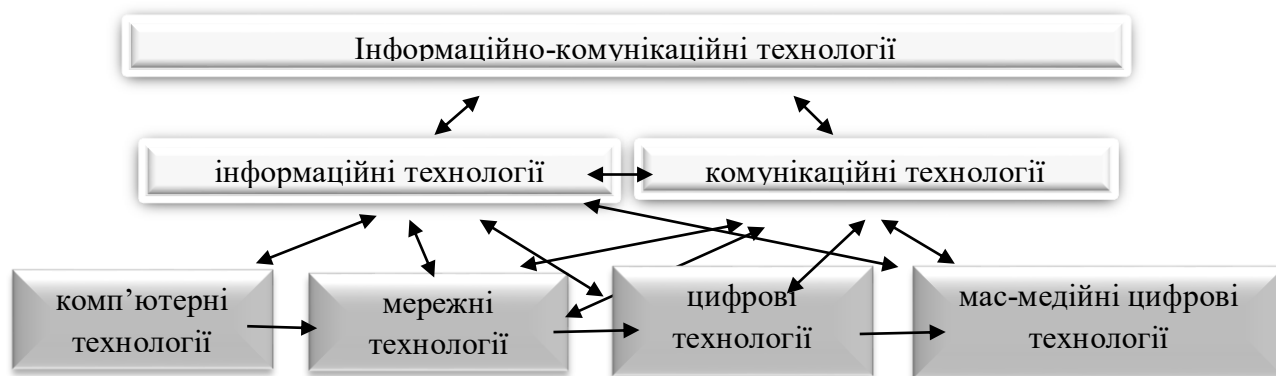


Рис. 1. Сутність інформаційно-комунікаційних технологій [1]

Аналіз процесу цифрової трансформації засвідчує, що багаторівневий підхід до формування інформаційно-цифрової компетентності вчителя сприяє

створенню умов для поетапного оволодіння цифровими технологіями/інструментами та використання в освітньому процесі відповідно до тієї чи іншої дидактичної мети. Скажімо, прискорити процес підготовки до уроку на етапі розроблення засобів навчання, підвищивши при цьому якість надання освітніх послуг, чи видозмінити процес індивідуалізації та диференціації навчання учнів з різним рівнем сформованості знань та вмінь, або організовувати освітній процес з урахуванням освітніх запитів учнів, чи урізноманітнити способи організації самостійної роботи тощо.

Поетапність теоретичної обізнаності з такими засобами як: інформаційно-комунікаційні технології та інформаційно-цифрові технології / інструменти, необхідна й для того, щоб учитель не лише усвідомив способи їх використання в освітньому процесі, а й спробував практично реалізовувати навчання з різними цифровими технологіями. У цьому процесі важливо мати зворотній зв'язок з викладачем-консультантом закладу післядипломної педагогічної освіти та іншими учителями для отримання відповіді на уточнювальні, проблемні та пізнавальні запитання, які виникають у процесі застосування технологій / інструментів цифрового контенту. Зазначене варто пояснити прагненням вчителя теоретично досягнути новий цифровий потік, щоб на інтуїтивному рівні відчувати доцільність його застосування на різних етапах проведення уроку, з метою підвищення мотивації до навчання, унаочнення матеріалу, покращення продуктивності опрацювання нової навчальної інформації, активізації пізнавальної діяльності, стимулювання усвідомленого читання книг, запропонованих учителем чи учнями класу тощо.

Результат аналізу власного практичного досвіду унаочнено рисунком 2.

Зміст рисунку 2 презентує практику вчителя початкових класів в умовах цифрової трансформації засобів інформатизації освіти як процесу, у якому поєднано етапи теоретичної обізнаності з етапами практики багаторівневого використання вчителем сучасних цифрових засобів. Сутність багаторівневого використання останніх полягає в тому, що спочатку вчитель опановує інформаційно-комунікаційні технології та інформаційно-цифрові технології / інструменти у якості засобів, які буде використовувати, моделюючи чи проєктуючи різні аспекти освітнього процесу. На наступному етапі вчитель практикує з опанованими засобами (тобто із засобами, які підготували інші), рефлексує щодо ефективності їх використання, консультується з викладачами та іншими вчителями, порівнює власні результати з результатами інших, за необхідності вносить корективи у використання того чи іншого засобу. Подальший етап характеризується творчістю, оскільки вчитель вдається до використання цифрових інструментів для створення власних доробків, які найбільш точно відповідають актуальним дидактичним цілям навчання учнів з того чи іншого навчального предмета.

Педагогічною діяльністю вчителя початкових класів передбачено викладання різних навчальних предметів, у тому числі й математики та української мови, тому створюється різноманітна палітра використання сучасних цифрових засобів. Узагальнений матеріал подано в таблицях 1 та 2.

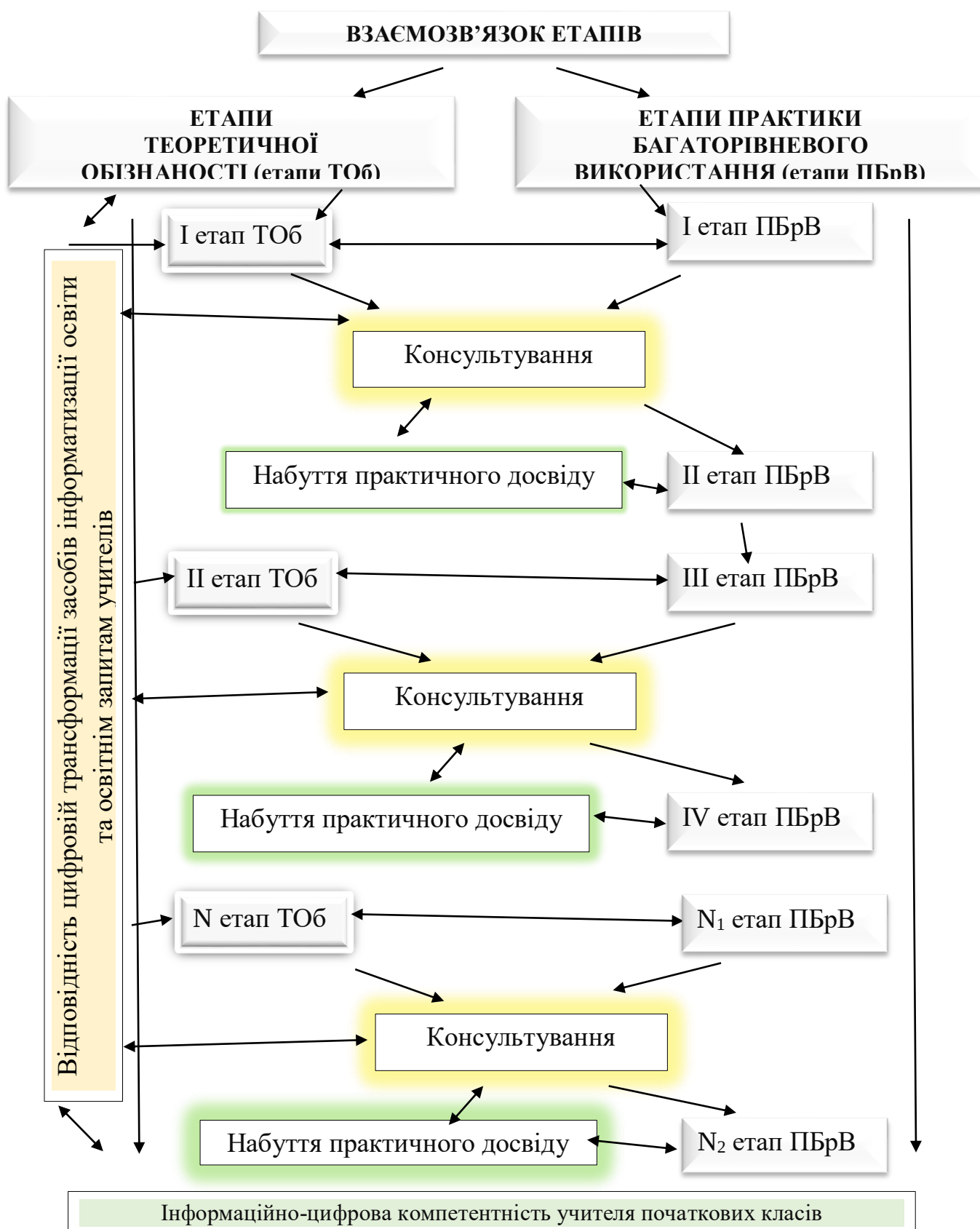
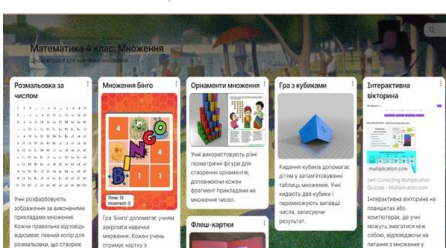
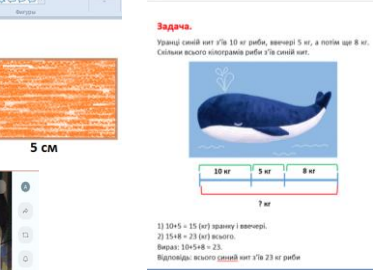
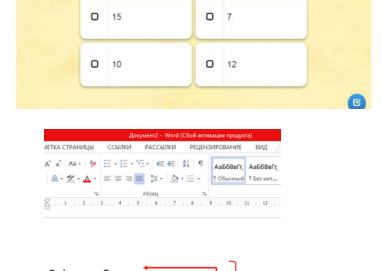
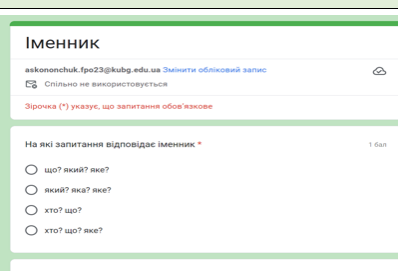
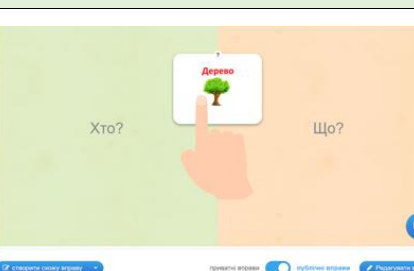


Рис. 2. Взаємозв'язок етапів теоретичної обізнаності з етапами практики багаторівневого використання сучасних цифрових засобів учителем початкових класів

Варто також звернути увагу й на використання інтерактивних платформ, які мають певну спрямованість. А відтак, для створення ігрових тестів та опитувань ефективно використовувати Kahoot, Quizizz. Процес розробки інтерактивних завдань ефективно організувати з використанням платформи Learning Apps. Колективну роботу учнів з обміном ідеями між ними ефективно реалізовувати з використанням платформи Padlet.

Таблиця 1

Цифровий супровід викладання навчальних предметів у початковій школі

Цифрові інструменти	Приклади використання цифрових інструментів
Математика - текстовий редактор Microsoft Word; - відеоконференція (Zoom); - інтерактивна дошка (Jamboard); - інтерактивна онлайн дошка Classroomscreen - Google Forms; - Learningapps.org; - тести (Google Classroom); - онлайн-дошка (Padlet); - шаблон Power Point тощо	     
	Українська мова  

Педагогічною діяльністю вчителя початкових класів передбачено розроблення навчальних матеріалів. Під час цієї роботи важливо використовувати мультимедійні цифрові ресурси. Це дозволить не лише сучасно унаочнити навчальний матеріал, а й донести його зміст у більш доступній для учнів спосіб та надати доступ до матеріалів як в урочний, так і позаурочний час.

Навчити учнів працювати в команді – одне з пріоритетних завдань учителя початкових класів. Під час виконання цього напрямку педагогічної діяльності учителю знадобляться цифрові інструменти для колективного створення документів – Google Docs; для розробки графічних проєктів – Canva; для організації проєктної діяльності учнів та керування процесом виконання завдань – Padlet та Trello.

Звісно, цифрові інструменти стають у нагоді й під час обмірковування способів залучення учнів до самоперевірки знань зі зворотним зв'язком. У цьому випадку вчитель використає інші цифрові інструменти, а саме: Google Forms чи Quizizz, щоб створити тести і завдання з автоматизованим збором результатів виконання завдань, або Khan Academy та платформи для самоперевірки й самостійного повторення навчального матеріалу в разі організації самостійної роботи учнів. Ознайомленню учнів з культурою, природою та історією рідного краю та країн світу сприятимуть змістовні й захоплюючі віртуальні екскурсії, які організовано вчителем з використанням Google Earth або Google Expeditions.

Отже, цифрова трансформація засобів інформатизації освіти та навчання: відкриває нові перспективи розвитку сфери освіти та створює нові можливості для модернізації процесу навчання, створюючи при цьому раніше неіснуючі виклики та запити на сформованість у вчителя інформаційно-цифрової компетентності.

Список використаних джерел:

1. Miyer T., Holodiuk L., Omelchuk S., Savosh V., Bondarenko H., Rudenko N., Shpitsa R. ICT as a means of implementing thematic FIN-modeling in the organization of training in institutions of higher pedagogical and adult education. AD ALTA. Journal of Interdisciplinary Research. 2021. Vol. 11. Issue 1. Special XVIII. P. 26–32. ISSN 1804-7890, ISSN 2464-6733 (ONLINE) https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/36636/1/T_MIYER_L_HOLODIUK_S_OMELCHUK_V_SAVOSH_H_BONDARENKO_insi_IAMOITFMOTIHPAAE_2021.pdf
2. Miyer T., Holodiuk L., Savosh V., Bondarenko H., Dubovyk S., Romanenko L., Romanenko K. Usage of information and communication technologies in foreign and ukrainian practices in continuing pedagogical education of the digital era. AD ALTA. Journal of Interdisciplinary Research. 2021. Vol. 11. Issue 2. Special XX. P. 35–39. <https://elibrary.kubg.edu.ua/cgi/users/home?screen=EPrint%3A%3AView&eprintid=37069>
3. Голодюк Л. С., Мієр Т. І., Савош В. О. Біспрямованість теорії та практики використання ІКТ-супроводу пізнання учителями сутності феномену «особистісно-професійний розвиток». *Наукові записки*. Ред. кол.: В. Ф. Черкасов, В. В. Радул, Н. С. Савченко та ін. Вип. 201. Серія: Педагогічні науки. Кропивницький: ПБВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2021. С. 13–16. https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/41173/1/Holodiuk_L_S_Miyer_T_I_Savosh_V_O_BDTPUICTSCTEPPPD_2022.pdf
4. Miyer T., Zhurba K., Holodiuk L., Dyka N., Stetsyk S., Tretiak O., Tsybulska S. (2023). Information and information resources as social and personal values of education and of subjects of the educational process in the information era. AD ALTA. Journal of Interdisciplinary Research. Vol.

13. Issue 1. Special XXXII. P. 6–12. (ONLINE)
https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/44471/1/Miyer_T_Zhurba_K_Holodiuk_L_Dyka_N_Stetsyk_S_Tret%D1%96ak_O_Tsybulska_S_IIRSPVESEPIE_2023.pdf

5. Miyer T., Machynska N., Bondarenko H., Rudenko N., Romanenko L., Sukhopara I., Shpitsa R. (2023). E-learning in the conditions of the information economy as a factor in the development of future teachers for the sustainable development of society. AD ALTA. Journal of Interdisciplinary Research. Vol. 13. Issue 1. Special XXXII. P. 13–20. (ONLINE)
https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/44472/1/Miyer_T_Machynska_N_Bondarenko_H_Rudenko_N_Romanenko_L_Sukhopara_I_Shpitsa_R_ELCIEFDFTSDS_2023.pdf

РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО ТА КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НА УРОКАХ НПП «ІНТЕЛЕКТ УКРАЇНИ»: ДІЯЛЬНІСНИЙ ПІДХІД

Тетяна ПАШАНОВА,

*старший викладач кафедри дошкільної та початкової освіти
комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної
педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського»;*

Аліна САМОЙЛЕНКО,

*вчитель початкових класів Новомиргородського ліцею №2
Новомиргородської міської ради Кіровоградської області*

Креативність завжди була рушійною силою прогресу людства в усіх сферах – від науки та техніки до філософії, мистецтва й гуманітарних наук. У відповідь на сучасні соціально-економічні трансформації виникає потреба у нових підходах до навчання, що сприятимуть розвитку оригінального мислення, творчих дій, подоланню стереотипів та генеруванню свіжих ідей [5].

У сучасних наукових дослідженнях проблема креативності розглядається з різних сторін, висвітлюючи її багатогранність та важливість. Один з ключових напрямків – це вивчення *основ креативності*. Значний внесок у цьому питанні зробили такі вчені, як Дж. Гілфорд, А. Маслоу, В. Моляко, Р. Стернберг, П. Торренс та інші. Їхні напрацювання заклали фундамент для розуміння природи креативного мислення та його складових.

Важливе місце посідають *методологічні аспекти розвитку креативності*. Методи та підходи до стимулювання та розвитку творчих здібностей знайшли своє відображення у працях Г. Альтшуллера, Е. де Боно, Дж. Гілфорда, В. Моляко. Вони розробили різноманітні техніки та стратегії, спрямовані на розкриття творчого потенціалу людини.

Мальтійсько-британський письменник, психолог та винахідник Едвард де Боно стверджував, що кожен може розвинути в собі креативне мислення, і для цього не потрібне натхнення. Він порівнював його з логічним мисленням, наголошуючи, що креативність можна тренувати за допомогою різних методів та вправ. Де Боно також називав творче мислення латеральним, тобто таке, яке